

Investeren in de toekomst.

Datum : 24 november 2020

Spreker : Maddy Wishaupt, Klantmanager gemeente Overbetuwe.

Geachte lezer,

Ik ben sinds 2015 werkzaam als klantmanager statushouders bij de gemeente Overbetuwe. In die 5 jaar heb ik gezien hoe de statushouders diverse fases van de participatieladder hebben doorlopen. Ieder op zijn eigen manier maar vaak afhankelijk van de hulp die ze werden aangeboden. In dit document wil ik u graag beknopt meenemen in mijn bevindingen.

Wat hebben we als gemeente Overbetuwe gedaan

Iedere statushouder is in beeld gebracht en hebben we geprobeerd te koppelen aan een integratietraject. Dit is maatwerk en kan alle facetten van de participatieladder bevatten. Statushouders worden gekoppeld aan een inburgeringsopleiding en daarnaast aan een passend integratietraject. Het leren van de taal staat voorop en als men de taal redelijk goed kan spreken wordt men gekoppeld aan werk, opleiding, proefplaatsing en/of vrijwilligerswerk. De gemeente heeft van elke statushouder een CV en bespreekt welk werk of welke opleiding de statushouder in de toekomst zou willen doen.

De statushouders zijn in de loop van de jaren ingedeeld in 3 groepen: werk kandidaten, groei kandidaten en zorg kandidaten.

De klantmanager Werk begeleidt de kandidaten naar (parttime)werk, een opleiding en of een proefplaatsing

De klantmanager Groei begeleidt de kandidaten naar een werkervaringstraject, vrijwilligerswerk, opleiding en/of parttime werk.

De klantmanager zorg biedt alleen hulp bij vragen van statushouders.

De inburgering en integratie trajecten

De inburgering is een verantwoordelijkheid van de statushouder zelf en men kan maximaal 3 jaar (en voor een analfabeet 5 jaar) over de inburgering doen. De gemeente heeft geen inzicht en invloed op de voortgang en kan niet bepalen op welke dagen ze naar school gaan (vaak 3 dagdelen verdeeld over 3 dagen). Doordat ze 3 dagdelen naar school gaan zijn ze niet flexibel inzetbaar en is het vaak moeilijk om ze te koppelen aan een passend integratietraject.

Als ze dan toch gekoppeld kunnen worden aan trajecten is het aanbod van integratie trajecten gering en kunnen niet alle statushouders worden geactiveerd. De oorzaak is dat er te weinig budget is om passende trajecten op te zetten of in te kopen. Daarnaast hebben klantmanagers een te grote caseload waardoor ze niet alle statushouders de aandacht kunnen geven die ze nodig hebben. Het begeleiden van statushouders is maatwerk en dit kost veel tijd.

Doordat mannen vaak geactiveerd worden blijven vrouwen thuis voor de kinderen zorgen en worden zij de vergeten groep die niet genoeg inburgert. Het initiëren van kinderopvang vindt vaak geen gehoor en hierbij speelt natuurlijk ook cultuur en rolverdeling een grote rol.

Een aantal statushouders geeft aan dat bepaald werk niet kunnen doen door o.a. lichamelijke beperkingen. Deze groep moet een medische keuring ondergaan zodat duidelijk wordt welke werkzaamheden ze wel kunnen verrichten en welk trajecten we voor ze kunnen inzetten. Als we deze groep niet activeren worden ze het "ijzeren bestand".

Belangrijk bij deze groep is om te kijken naar hun loonwaarde en eventuele registratie in het doelgroepregister.

Een andere groep statushouders komt niet aan het werk omdat ze de Nederlandse taal nog steeds niet beheersen. Voor deze groep moet een intensief taal traject worden opgezet omdat ze anders nooit meer uit de uitkering komen.

Hoe nu ----- De toekomstige situatie

Om ervoor te zorgen dat we de huidige groep statushouders uit de uitkering laten stromen en toekomstige statushouders gelijk geactiveerd kunnen worden moeten wij, als gemeente, het leren van de Nederlandse taal koppelen aan arbeidsactivering.

We zouden een werklocatie moeten creëren waar taallessen en werken samen gaan en dat het liefst voor minimaal 4 dagen per week. Zodoende zijn de statushouders in beeld, worden ze geactiveerd en leren ze werknemersvaardigheden.

Belangrijk is dat we de randvoorwaarden hierom regelen zoals jobcoaching, kinderopvang, reiskosten, sollicitatietrainingen etc.

Niet voor alle statushouders zal arbeidsactivering van toepassing zijn, er zullen ook statushouders zijn die een intensieve cursus Nederlandse taal gaan volgen en daarna gaan studeren.

Nazorg: ----- Begeleiding stopt niet nadat de uitkering stopt

En dan uiteindelijk, na veel inzet, is de statushouder aan het werk. Ze zijn uit beeld bij de gemeente maar via schuldhulpverlening of het kernteam/interventieteam komen ze weer in beeld.

De schulden bij de belasting lopen op omdat ze teveel toeslagen hebben ontvangen, ze kunnen hun vaste lasten niet betalen, hebben te veel uitgaven gemaakt, hebben moeite met het opvoeden van kinderen, hebben problemen in de relatiesfeer, of veroorzaken burenoverlast etc.

Als gemeente is het belangrijk dat we voorlichtingsavonden gaan geven aan de statushouder die gaat werken. Deze informatieavonden bevatten alle thema's die aan de orde komen als men gaat werken maar ook worden tips gegeven waar ze hulp kunnen krijgen als ze ergens tegenaan lopen.

Zowel Forte Welzijn, Vluchtelingenwerk en de gemeente Overbetuwe hebben nu veel werk aan het nazorg traject. Het is belangrijk dat we de krachten bundelen.

Voor veel statushouders is de stap naar werk groot. Er is angst omdat ze veel verhalen horen hoe het financieel fout kan gaan, ze slecht behandeld worden door hun werkgever etc. Door deze verhalen is het soms moeilijk om statushouders in beweging te krijgen en blijven ze liever parttime werken en voor een gedeelte een uitkering ontvangen.

Als gemeente Overbetuwe en alle organisaties rondom de inburgering van statushouders maken wij voor ze het verschil.